

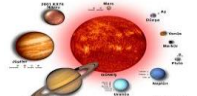
1. Allah Her Şeyi Bir Ölçüye Göre Yaratmıştır

▶ Var→Ahenk-Düzen-Plan-Sistem-Uyum-Ölçü

▶ Yok→Düzensizlik-Dengesizlik-Tesadüf

- ▶ “Onlar, .. (her vakit) Allah’ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler Rabb’imiz! Sen bunu boşuna yaratmadın derler” (Âl-i İmrân s, 191)
- ▶ “Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık.” (Kamer s, 49)
- ▶ “Rahman’ın yaratmasında bir düzensizlik göremezsin. Gözünü çevir de bak bir bozukluk görüyor musun?” (Mülk,3)
- ▶ “Güneş ve Ay bir hesaba göre (hareket etmekte)dir. Yıldızlar ve ağaçlar (Allah’a) secde ederler. (Allah’ın koyduğu ölçülere göre hareket ederler.) Göğü Allah yükseltti ve mizanı (dengeyi) o koydu. Sakın dengeyi bozmayın.” (Rahmân s, 5-8)
- ▶ “Geceyi ve gündüzü, Güneşi ve Ayı yaratan odur. Her biri bir yörüngede hareket etmektedir.” (Enbiyâ s, 33)

2. Kader ve Evrendeki Yasalar

Toplumsal	Fiziksel	Biyolojik
		
Toplumsal olaylar arasında sebep - sonuç ilişkisini gösteren yasalar. Kur'an sünnetullah (Allah'ın evrene koyduğu yasalar) kavramıyla dile getirir. Adalet, insani ilişkiler ...	Madde ve enerjinin oluşumu, değişimi, maddeler arası ilişkilerle ilgili prensipler. Deney, gözlem neticesinde anlaşılan yasalar. Yerçekimi, suyun kaldırması, suyun donması, kaynaması	Canlıların yapısı, beslenmesi, gelişmesi ve üremesiyle ilgili yasalar. Fotosentez, solunum, üreme...

- ▶ “Biz suyu gökten (belirlendiğimiz) bir ölçüye göre indiriyor, sonra da onu yeryüzünde tutuyoruz” (Mü’minûn s.18)
- ▶ “Onlara bir delil de gecedir ki biz ondan gündüzü sıyrıp çekeriz de birden karanlığa gömülürler. Güneş de (bir delildir onlara), akar gider yörüngesinde.” (Yâsîn i, 37-40)
- ▶ “(Ey insanlar!) Biz sizi basit bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik, sonra da ona ölçülü bir biçim verdik...” (Mürselât s, 20-23)
- ▶ “...Sen Allah’ın yasasında (sünnetullah) hiçbir değişiklik bulamazsın. Sen Allah’ın yasasında asla bir sapma da göremezsin.” (Fâtır s, 43)
- ▶ “(Öyle) Bir fitneden sakının ki aranızdan yalnız haksızlık edenlere erişmekle kalmaz (hepinize erişir)...” (Enfâl s, 25)

3. İnsan İradesi ve Kader

İrade: İki seçenektan birini tercih etme gücü, seçme. İnsanın eylemleri→ **1) Zorunlu (Küllî) 2) Seçilebilen (cüzî)**

Küllî irade	Cüzî İrade
Allah’ın iradesi. Allah’ın belirlediği kader. İnsan bundan sorumlu değil. İrkımız-anne ve babamız-cinsiyetimiz-fiziksel özellik	İnsanın iradesi. İnsanın seçimleriyle oluşan kaderi. İnsan bunsan sorumludur. İyilik- kötülük yapma, faydalı-zararlı şeyi seçme

- ▶ “Ona iki yolu (iyi ve kötüyü) gösterdik.” (Beled s, 10)
- ▶ “Kim doğru yolu seçerse bunu ancak kendi iyiliği için seçmiş olur, kim de doğruluktan saparsa kendi zararına sapmış olur. Hiçbir günahkâr, başkasının günah yükünü üstlenmez...” (İsrâ s, 15)

3.1. İnsanın Özgürlüğü ve Sorumluluğu

- ▶ Özgürlük→ Zorlama olmadan iradesiyle karar verme
- ▶ Sorumluluk→Verdiği kararın sonuçlarını kabul etmesidir.
- ▶ İslam, sorumluluğu **akla ve özgür iradeye** bağlamış.
- ▶ “Allah, hiç kimseye gücünün üstünde bir şey yüklemeyiz. Herkesin kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararındır...” (Bakara s, 286)
- ▶ “Hiçbir kimse başkasının günahını yüklenmez”(Zümer,7)
- ▶ “Dinde zorlama yoktur..” (Bakara s, 256)
- ▶ “Şüphesiz biz ona (doğru) yolu gösterdik. İster şükredici olsun ister nankör.” (İnsan suresi, 3)

3.2. İnsanın Çabası: Emek ve Rızık

dinkulturuahlakbilgisi.com

- ▶ Çaba=Gayret=Çalışma=Emek
- ▶ Rızık=Nimet için→ Çaba
- ▶ Tefecilik-kumar haram→ çünkü emek harcama yok
- ▶ Emeksiz yemek olmaz. Zahmetsiz Rahmet olmaz.
- ▶ Peygamberler çalışmış. Hz. Muhammed→Ticaret yaptı.
- ▶ Dilencilik hoş karşılanmamış bunun yanında “Komşusu açken tok yatan bizden değildir.” (Hadis) denilerek de ihtiyaç sahiplerinin gözetilmesi istenmiştir. Zekat-Fitre-Sadaka-Kurban yardımlaşma ibadetleridir.
- ▶ “Gerçekten insan için kendi çalışmasının karşılığından başka bir şey yoktur.” (Necm s, 39)
- ▶ “Allah, gökleri ve yeri yerli yerince yaratmıştır. Böylece herkes kazancına göre karşılık görür. Onlara haksızlık edilmez.” (Câsiye s, 22)
- ▶ “Sizden herhangi birinizin sırtına bir bağ odun yüklenip satması, dilenmesinden hayırlıdır...”(Hadis)
- ▶ “Kimse, kendi kazancından daha hayırlı bir rızık yememiştir...” (Hadis)

3.3. Dünya Hayatının Sonu: Ecel ve Ömür

- ▶ Ömür→ canlının sahip olduğu yaşam süresin
- ▶ Ecel→ Yaşamın noktalanması son bulması
- ▶ “Allah’ın izni olmadan hiçbir kişi ölmez. (Ölüm) Belirli bir süreye göre yazılmıştır...”(Âl-i İmrân s, 145)
- ▶ “Her can, ölümü tadacaktır. Sonunda bize döndürüleceksiniz.” (Ankebût s, 57)

4. Allah’a Güvenmek (Tevekkül)

- ▶ Tevekkül→ Allah’a teslim olmak, güvenmek, dayanmak ve ona sığınmak. Bir işte elinden gelen gayreti göstermek sonra Allah’a güvenmek, sonucu ondan beklemektir
- ▶ Tarlayı sürüp, tohumunu ekip, gerisini Allah’a bırakmak. Derslere çalışıp Allah’a dua etme, güvenme.
- ▶ Çalışırım Allah’ın yardımına ihtiyacım yok demek de Tembellik edip Allah’a güveniyorum demek.de yanlıştır.

5. Ayete'l-Kürsi ve Anlamı

- ▶ Bakara, 255. ayet, Allah’ın sıfatlarını ve kudretini anlatır. *Rahman ve Rahîm olan Allah’ın adıyla.*
- “Allah’tan başka hiçbir ilah yoktur. O daima diridir (hayyır), bütün varlığın idaresini yürüten (kayyum)dir. Onu ne uyuklama tutar ne de uyku. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi onundur. İzni olmadan huzurunda şefaate edecek olan kimdir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında ne varsa hepsini bilir. Onlar ise onun dilediği kadarından başka ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. Onun sonsuz kudreti, gökleri ve yeri kaplar. Onları görüp gözetmek ona ağır gelmez. Gerçekten yüce ve büyük olan yalnızca odur.”
- ▶ **Kader:** Allah’ın her şeyi belli bir ölçü, düzen ve uyum içerisinde planlaması
- ▶ **Kaza:** Zamanı geldiğinde olayların bu plana uygun gerçekleşmesi

- ▶ İnsan programlanmış bir robot değildir, rüzgarın önündeki bir yaprak da değildir. Seçme gücü vardır (**irade**). Bu seçimlerinden sorumludur (**özgür irade**) Allah insanların iyiyi seçmesini ister bu sebeple kitap ve peygamber göndermiştir.
- ▶ Aklımızı doğru kullanmamızı ister. İnsan **küllî irade** ile belirlenenlerden hesaba çekilmeyecektir. **Cüzî irade** ile seçimlerinden ödül veya ceza olacaktır. Kötü olmak kaderimize yazılmamıştır. Şeytan bile kötü yaratılmamış kıskançlığı sebebiyle kötülük yapmayı seçmiştir. İnsan iyilik için **çaba** harcamalı elinden geleni yapmalı Allah’a güvenmelidir. (**Tevekkül**)

